
ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

ՀՈԴՎԱԾՆԵՐ, ՀԱՂՈՐԴՈՒՄՆԵՐ

I

Հարություն Մարության – Հայ իրականության մեջ Առաջին համաշխարհային պատերազմի հիշողության պատկերագրական ընկալման հարցի շուրջ (ռուս.)	3
Համլետ Հարությունյան – Շուշին արցախյան գոյապայքարում (1918–1920 թթ.)	22
Կլիմենտ Հարությունյան – Խորհրդային Միության կրկնակի հերոս Նելսոն Ստեփանյան (ծննդյան 100-ամյակի առթիվ)	44
Հայկ Մարտիրոսյան – «Հայաստանի օգնության գերմանական միության» հիմնումը և նրա առաջին քայլերը Մեզրեում (1897–1908 թթ.)	54
Ֆելիքս Սովսիսյան – Մխիթարյանները նապոլեոնյան Ֆրանսիայի դեմ խաղանական ժողովրդի ազգային-ազատագրական պայքարի մասին	64

II

Ռաֆիկ Նահապետյան – Ազգագրական տեղեկություններ Փավստոս Բուզանդի «Հայոց պատմություն» երկում	85
Գրիգորի Այվազյան – «Աղբրեջանցի» տերմինի, Աղբրեջանի բնիկ ժողովուրդների ճակատագրի և ժամանակակից աղբրեջանցիների իրական նախնիների մասին (ռուս.)	104
Լյուբա Կիրակոսյան – Վանքասարի եկեղեցու ճարտարապետությունը և աղբրեջանական «վերականգնումը»	120
Աստղիկ Բաբաջանյան, Դիանա Միրիջանյան – Թեղենյաց վանքի խեցեղենը	134
Հռիփսիմե Ասատրյան, Նարինե Շամամյան – Հմայական պարն իբրև չարքերի հալածման միջոց	151
Գարեգին Թումանյան – Հնագույն հայկական մշակույթի նորահայտ հուշարձան Ագարակում (նախնական հաղորդում)	159

ՔՆՆԱՐԿՈՒՄՆԵՐ

Մելադա Աղաբեկյան – Հայ-ուրարտական ստուգաբանական դիտարկումներ	170
---	-----

ՀՐԱՊԱՐԱԿՈՒՄՆԵՐ

Սուսաննա Հովհաննիսյան – Հայ հայրենակցական միությունների կենտրոնական խորհրդի դիմումը (ռուս.)	178
Աելիտա Դուլուխանյան – Սեն-Մարտենի «Հիշատակարաններ Հայաստանի պատմության և աշխարհագրության» երկի երկու նախաբանները	186
Անուշավան Զաքարյան – Մանուկ Աբեղյանը հայ-վրացական հարաբերու- թյունների մասին	197

ԳՐԱԽՈՍՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

Հակոբ Հարությունյան – Պ. Հովհաննիսյան. Մովսես Խորենացի: Մատենա-գիտություն	218
Հարություն Մարության – Հայկական ազգային խորհրդանշաններ. զինանշաններ, դրոշներ, պարզկներ	221
Արաքս Փաշայան – Թամարա Վարդանյան. Աղբյուրների. մի չավարտված էթնոնախագծի պատմություն (պատմաազգագրական ակնարկ) (ռուս.)	226

ՄԵՐ ՀՈՐԵԼՅԱՆՆԵՐԸ

Կառլեն Միրումյան – Ակադեմիկոս Մեն Արևշատյանը և հայոց փիլիսոփայության պատմության ձևավորումը (ծննդյան 85-ամյակի առթիվ)	229
Անուշավան Զաքարյան – Վաստակաշատ գրականագետը (Ալմաստ Զաքարյանի ծննդյան 90-ամյակի առթիվ)	234

ՄԵՐ ԵՐԱԽՏԱՎՈՐՆԵՐԸ

Գաղթուհի Հանանյան – Էդուարդ Բագրատի Աղայան (1913–1991)	238
Ռուբեն Սաֆրաստյան – Երվանդ Սարգսյան (ծննդյան 100-ամյակի առթիվ)	241

ԳԻՏԱԿԱՆ ԿՅԱՆՔ

Հասմիկ Հարությունյան, Վալերի Փիլոյան – Հանրապետական գիտաժողով՝ նվիրված պրոֆեսոր Գուրգեն Խաչատրյանի ծննդյան 60-ամյակին	245
Լրատու	

Բաբկեն Հարությունյան	251
-----------------------------------	-----

СОДЕРЖАНИЕ
СТАТЬИ, СООБЩЕНИЯ
I

Արտյոն Մարутյան – К вопросу об иконографическом восприятии памяти Первой мировой войны в армянской действительности (на русском языке)	3
Գալլետ Արտյոնյան – Шуши в арцахской борьбе за выживание (1918–1920 гг.)	22
Կլիմենտ Արտյոնյան – Дважды Герой Советского Союза Нельсон Степанян (к 100-летию со дня рождения)	44
Այկ Մարտիրոսյան – Основание «Немецкого союза помощи армянам» и его первые шаги в Мезре (1897–1908 гг.)	54
Փելիքս Մովսիսյան – Мхитаристы о национально-освободительной борьбе испанского народа против наполеоновской Франции	64

II

Рафик Нагапетян – Этнографические сведения в «Истории Армении» Павстоса Бузанда	85
Григорий Айвазян – О термине «азербайджанцы», судьбах коренного населения Азербайджана и подлинных предках современных азербайджанцев (на русском языке)	104
Люба Киракосян – Архитектура церкви Ванкасар и ее азербайджанская «реконструкция»	120
Астхик Бабаджанян, Дианна Мириджанян – Керамика монастыря Тегеняц	134
Рипсима Асатрян, Нарине Шамамян – Магический танец как способ изгнания злых духов	151
Гарегин Туманян – Нововыявленный памятник древнейшей армянской культуры в Агараке (предварительное сообщение)	159

ОБСУЖДЕНИЯ

Мелада Агабекян – Заметки по армяно-урартской этимологии	170
---	-----

ПУБЛИКАЦИИ

Сусанна Ованесян – Обращение Центрального Совета Армянских Земляческих Союзов (на русском языке)	178
Аэлига Долуханян – Два предисловия сочинения Сен-Мартена «Памятные записки по истории и географии Армении»	186
Анушаван Закарян – Манук Абебян об армяно-грузинских отношениях	197

РЕЦЕНЗИИ

Акоп Арутюнян – П. Оганесян. Мовсес Хоренаци. Библиография	218
Арутюн Марутян – Армянские национальные символы: гербы, флаги, награды	221
Аракс Пашаян – Тамара Варданян. Азербайджанцы: история одного незавершенного этнопроекта (историко-этнологический очерк) (на русском языке)	226

НАШИ ЮБИЛЯРЫ

Карлен Мирумян – Академик Сен Аревшатян и формирование истории армянской философии (к 85-летию со дня рождения)	22
Анушаван Закарян – Заслуженный литературовед (к 90-летию со дня рождения Алмаст Закарян)	234

НАШИ ЗАСЛУЖЕННЫЕ ДЕЯТЕЛИ

Гахтуй Хананян – Эдуард Багратович Агаян (1913–1991)	238
---	-----

Рубен Сафрастян – Ерванд Саркисян (к 100-летию со дня рождения)241

НАУЧНАЯ ЖИЗНЬ

Асмик Арутюнян, Валерий Пилоян – Республиканская конференция, посвященная 60-летию
профессора Гургена Хачатряна245

ХРОНИКА

Бабкен Арутюнян

.....251

CONTENTS

ARTICLES , REPORTS

I

- Harutyun Marutyan** – On the Question of the Iconographic Perception of World War I
Memory in the Armenian Reality (in Russian)3
- Hamlet Harutyunyan** – Shushi in the Struggle for Existence of Artsakh (1918–1920)22
- Kliment Harutyunyan** – Twice Hero of the Soviet Union Nelson Stepanyan (to the 100th
birth anniversary)44
- Hayk Martirosyan** – The Foundation of “The German Union for Armenian Aid” and its
First Steps in Mezre (1897–1908)54
- Felix Movsisyan** – The Mekhitarists on National-Liberation Struggle of the Spanish Against
the Napoleonic France64

II

- Rafik Nahapetyan** – Ethnographic Information in Pavstos Buzand’s “ The History
of Armenia”85
- Grigori Ayvazyan** – On the Term “Azerbaijani”, the Fate of Native Population of Azer-
baijan and the Real Ancestors of Contemporary Azerbaijanians (in Russian)104
- Lyuba Kirakosyan** – The Architecture of Vankasar Church and its Azerbaijani “Reconstruction”
.....120
- Astghik Babajanyan, Dianna Mirijanyan** – The Ceramics of Teghenyats Monastery134
- Hripsime Asatryan, Narine Shamanyan** – Magic Dance as a Means of Keeping Devils
Away151
- Garegin Tumanyan** – Newly Revealed Monument of Ancient Armenian Culture in Agarak (preliminary
report)159

DISCUSSIONS

Melada Aghabekyan – Observations on Armenian-Urartian Etymology170

PUBLICATIONS

Susanna Hovhannissyan – Appeal of the Central Council of Armenian Clannish Unions
(in Russian)178

Aelita Dolukhanyan – Two Prefaces of Saint-Martin’s “ Mémoires historiques et géographiques sur l’Arménie”	186
Anushavan Zakaryan – Manuk Abeghyan on Armenian-Georgian Relations	197

BOOK REVIEWS

Hakob Harutyunyan – P. Hovhannissyan. Movses Khorenatsi. Bibliography	218
Harutyun Marutyan – Armenian National Symbols: Emblems, Flags, Rewards	221
Arax Pashayan – Tamara Vardanyan. The Azerbaijanians: History of an Unfinished Ethno- project (historical-ethnological review) (in Russian)	226

OUR JUBILEES

Karlen Mirumyan – Academician Sen Arevshatyan and the Formation of the History of Armenian Philosophy (to the 85th birth anniversary)	229
Anushavan Zakaryan – Distinguished Literary Critic (to Almast Zakaryan’s 90th birth anniversary)	234

OUR HONOURED SCHOLARS

Gaghtuhi Hananyan – Edward Bagrat Aghayan (1913–1991)	238
Ruben Safrastyan – Yervand Sargsyan (to the 100th birth anniversary)	241

SCIENTIFIC LIFE

Hasmik Harutyunyan, Valery Piloyan –Republican Conference Dedicated to Professor Guren Khachatryan’s 60th birth anniversary	245
--	-----

NEWS

Babken Harutyunyan	251
---------------------------------	-----